KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 17.7.2006
KOM(2006) 398 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

Integrovaná prevencia a kontrola chemického znečistenia povrchových vôd v Európskej únii

{SEK(2006) 947}
{KOM(2006) 397}

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

Integrovaná prevencia a kontrola chemického znečistenia povrchových vôd v Európskej únii

(Text s významom pre EHP)

1. ÚČEL OZNÁMENIA

1.1. Úvod

Rámcovou smernicou o vode (Water Framework Directive, WFD), ktorá bola prijatá v roku 2000, sa zavádza nový režim prevencie a kontroly chemického znečistenia povrchových vôd a podzemných vôd[1]. WFD sa taktiež Komisii ukladá predložiť konkrétne návrhy o prioritných látkach a povrchových vodách.

Existuje mnoho potenciálnych znečisťujúcich látok, ktoré môžu zhoršovať kvalitu našich riek, jazier, pobrežných a morských vôd. Znečistenie vôd môže byť zapríčinené organickou látkou, živinami a vysokým množstvom chemických látok, ktoré sú vyrábané buď na cielené použite (ako sú pesticídy), alebo ktoré vznikajú necielene vo výrobnom procese (ako sú polycyklické aromatické uhľovodíky vznikajúce spaľovacími procesmi). V našich sladkých vodách sa nachádzajú tisíce jednotlivých vystopovateľných látok a mnohé z nich sa nakoniec dostanú do morských vôd.

Obmedzený počet chemických znečisťujúcich látok bol označený ako predmet zvláštnych obáv v povrchových vodách v celej EÚ v dôsledku ich rozšíreného používania a ich vysokých koncentrácií v riekach, jazerách a pobrežných vodách. Definujú sa ako „prioritné látky“[2]. Existuje taktiež podsúbor „prioritných nebezpečných látok“, na ktoré sa uplatňujú prísnejšie environmentálne ciele pre ich vysokú stálosť, bioakumuláciu a toxicitu. Okrem prioritných látok členské štáty musia označiť ostatné chemické znečisťujúce látky, ktoré ohrozujú ciele WFD.

Prístup k chemickému znečisťovaniu povrchových vôd je zakotvený v širšom strategickom prístupe zavedenom v 70. rokoch 20. storočia. Rámcovou smernicou o vode sa táto dlhodobá politika v plnom rozsahu včleňuje a aktualizuje do integrovanej, flexibilnej a modernej reakcie na trvalé hrozby, akými sú nadmerné koncentrácie chemických látok vo vodách EÚ.

---

[1] Smernica 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1) zmenená a doplnená rozhodnutím 2455/2001/ES z 20. novembra 2001, ktorým sa ustanovuje zoznam prioritných látok v oblasti vodnej politiky (Ú. v. ES L 331, 15.12.2001, s. 1).

[2] Článok 16 WFD: Do prvého zoznamu prioritných látok prijatého v rozhodnutí 2455/2001/ES (pozri poznámku pod čiarou 1) bolo vybratých 33 jednotlivých prioritných látok alebo skupín prioritných látok. Viac informácií o metodike a výsledkoch stanovenia priority pozri http://europa.eu.int/comm/environment/water/water-dangersub/pri_substances.htm.

Toto oznámenie spolu s návrhom smernice o normách ekologickej kvality v oblasti vodohospodárskej politiky[3] predstavuje širší koncepčný rámec a zdôvodnenie politického prístupu, ktorý si Komisia zvolila.

1.2. Čo predstavuje celkový koncepčný rámec?

Keď sa chemikálie ťažia, vyrábajú alebo spracovávajú, môže dochádzať k emisiám, únikom alebo stratám do ovzdušia, vody alebo do pôdy. Likvidácia odpadového materiálu, ktorý sa tvorí pri týchto činnostiach, môže mať taktiež za následok zásah do životného prostredia. Priame vypúšťanie do vôd z baní alebo tovární sú, samozrejme, príčinou znečistenia. Menej samozrejmé sú látky, ktoré sa usádzajú z atmosféry. Hneď ako sa určitá látka ocitne na trhu, môže sa používať vo výrobných procesoch pri výrobe spotrebného tovaru a môže dochádzať k vypúšťaniu, emisiám alebo únikom do okolitého prostredia. Na druhej strane, pri používaní výrobkov (napr. detergenty, pesticídy, stavebné materiály) dochádza k väčším stratám. V konečnom dôsledku, keď sa materiály likvidujú ako pevný alebo kvapalný odpad, môže dochádzať k ďalším stratám.

Opatrenia zamerané na prevenciu a kontrolu chemického znečistenia vody musia zohľadňovať takéto trasy. Obmedzením emisií a riadením procesov možno znížiť straty počas výroby chemikálií a počas ich následného fyzického začleňovania do iných výrobkov. Obmedzenia týkajúce sa predaja a používania chemikálií, vrátane postupov povoľovania a schvaľovania, môžu ďalej znižovať potenciálnu kontamináciu životného prostredia. V konečnom dôsledku, opatrenia na úpravu a likvidáciu odpadov sú taktiež účinné pri znižovaní znečistenia.

Opatrenia uvedené v predchádzajúcom odseku sa týkajú znižovania alebo kontroly vypúšťaní, únikov a strát, sú však iba časťou celkovej koncepcie. Článkom 10 WFD sa stanovuje „kombinovaný prístup“ týkajúci sa používania noriem kvality životného prostredia (EQS). Potenciál toxicity, stálosti a bioakumulácie určitej látky, spolu s informáciami o tom, čo sa s danou chemikáliou stane v životnom prostredí, je možné stanoviť prahové koncentrácie s cieľom chrániť ľudí, flóru a faunu. Pri stanovovaní noriem kvality životného prostredia (EQS) pre vodu alebo sedimenty, alebo rastlinné/živočíšne tkanivá sa zároveň zohľadňuje kritérium na zabezpečenie ekologickej integrity vodných ekosystémov alebo ochranu zdravia ľudí pri používaní vody (napr. na kúpanie alebo odber pitnej vody).

V konečnom dôsledku, ak kontrolné opatrenia alebo normy kvality životného prostredia (EQS) majú byť účinné, musia sa kombinovať s účinným systémom monitorovania s cieľom zabezpečiť, aby sa opatrenia vykonávali a aby sa dodržiavali hodnoty noriem kvality životného prostredia (EQS).

Tento koncepčný rámec sa týka všetkých druhov znečistenia vody. Následné úvahy sa však týkajú výlučne regulačného rámca pre prioritné látky, ktorým sa riadi znečisťovanie všetkými chemickými látkami negatívne ovplyvňujúcimi kvalitu povrchových vôd[4]. Ostatné znečisťujúce látky (ako napríklad živiny a organické látky) sú regulované v konkrétnych právnych predpisoch Spoločenstva (napr.

---

[3] KOM (2006)397, konečné znenie

[4] Definované ako jednotlivé látky, ktoré tvoria časť skupín alebo sústav identifikovaných v bodoch 1 až 9 prílohy VIII k WFD.

smernica o čistení komunálnych odpadových vôd[5] a smernica o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov[6]).

1.3. Ako sa chemické znečisťovanie povrchových vôd regulovalo v minulosti?

Začiatkom 70. rokov 20. storočia sa objavovali alarmujúce hlásenia o Rýne a ostatných európskych riekach, dokumentujúce vysoké úrovne chemického znečistenia, ktoré mali za následok pravidelný výskyty úhynu rýb. V reakcii na uvedené Rada prijala smernicu o znečistení spôsobenom určitými nebezpečnými látkami vypúšťanými do vodného prostredia Spoločenstva (smernica 76/464/EHS)[7], ktorou sa vytyčuje ambiciózny program zameraný na zabránenie a obmedzenie znečisťovania životného prostredia nebezpečnými látkami. Chemické znečisťujúce látky boli zaradené do zoznamu I, látok, ktoré sa považovali za mimoriadne toxické, stále a bioakumulatívne, a ktoré malo regulovať Spoločenstvo, a do zoznamu II menej problematických látok, ktoré regulovali členské štáty. V roku 1982 Komisia predložila zoznam 132 kandidátskych látok zoznamu I. Do konca roku 1990 sa stanovili limitné hodnoty emisií a normy kvality pre 18 z týchto 132 látok v piatich „dcérskych smerniciach“[8]. Potom Rada zastavila reguláciu týchto iných látok navrhnutých Komisiou[9], argumentujúc tým, že legislatívny proces bol pomalý a neúčinný. Rada požiadala Komisiu prehodnotiť politiku vzhľadom na pokračujúce diskusie o novej politike integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania (IPPC).

V roku 1996 sa prijala smernica[10] o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (IPPC). Najmä včlenila regulačný rámec smernice 76/464/EHS, pričom ponechala medzné hodnoty emisií ako minimálne požiadavky. Keďže však smernica o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (IPPC) sa vzťahovala iba na určité zariadenia, Komisia integrovala zostávajúce dôležité ustanovenia smernice 76/464/EHS do zmeneného a doplneného návrhu rámcovej smernice o vode[11].

Generálne riaditeľstvo Komisie pre životné prostredie uverejnilo počas 25 rokov od prijatia smernice 76/464/EHS niekoľko správ o implementácii tejto smernice[12]. Celkové hodnotenie úspechu tejto politiky nie je jednoznačné. Napriek jasným a preukázateľným úspechom pri znižovaní znečistenia z priemyselných bodových zdrojov sa vyskytlo množstvo významných problémov s implementáciou[13].

---

5 Smernica Rady 91/271/EHS (Ú. v. ES L 135, 30.5.1991, s. 40).

6 Smernica Rady 91/676/EHS (Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1).

7 Ú. v. ES L 129, 18.5.1976, s. 23.

8 Smernice 82/176/EHS, 83/513/EHS, 84/156/EHS, 84/491/EHS a 86/280/EHS (zmenené a doplnené smernicou 88/347/EHS a 90/415/EHS)

9 KOM (90) 9, konečné znenie 8.2.1990 (ISBN 92-77-57387-2)

10 Smernica 96/61/ES (Ú. v. ES L 257, 10.10.1996, s. 26).

11 Pozri KOM (98) 76, konečné znenie (Ú. v. ES C 108, 7.4.1998, s. 94), ktorým sa mení a dopĺňa KOM (97) 614, konečné znenie (Ú. v. ES C 16, 20.1.1998, s. 14) a KOM (97)49, konečné znenie (Ú. v. ES 184, 17.6.1997, s. 20).

12 europa.eu.int/comm/environment/water/water-framework/library.htm.

13 Hlavnou prekážkou bol koncepčný prístup, ktorý sa zakladal na dvoch alternatívach, buď medzné hodnoty emisií, alebo environmentálny cieľ. WFD sa zaviedol kombinovaný prístup, ktorý využíva silu obidvoch týchto prístupov. Okrem toho chýbali jasné termíny implementácie a neexistovali minimálne prahové hodnoty pre zanedbateľné znečistenie. Ďalej, podiel zodpovednosti medzi Európskou komisiou

WFD, ktorá je založená na koncepcii integrovanej kontroly znečistenia, tieto prekážky prekonala a v súčasnosti sa zaoberá chemickým znečistením holistickejším, účinnejším a diferencovanejším spôsobom. V súčasnom návrhu smernice Komisia navrhuje, aby sa zrušilo aj päť dcérskych smerníc. Teda takýto balík pomôže zracionalizovať a zjednodušovať právne predpisy z oblasti životného prostredia.

2. PRÍSTUP NAVRHOVANÝ KOMISIOU

Celkový prístup uvedený v WFD musí byť prevedený do konkrétnych krokov, ktoré poskytnú odpovede na nasledovné otázky (vyplývajúce z článku 16).

(1) Ktoré látky sa majú regulovať na úrovni Spoločenstva?

(2) Aké sú kritériá a ukazovatele (EQS) na kontrolu, a či sa dosiahli ciele rámcovej smernice o vode (WFD).

(3) Aké ďalšie opatrenia sa musia vykonať na úrovni Spoločenstva s cieľom dosiahnuť tieto hlavné ciele?

Ako odpoveď na prvú otázku v roku 2001 bol odsúhlasený zoznam 33 (skupín) prioritných látok pre reguláciu na úrovni EÚ[14]. Niektoré z týchto látok sú veľmi významné a boli identifikované ako „prioritné nebezpečné látky“ a pokiaľ ide o tieto látky, hlavným cieľom WFD je ukončiť a postupne odbúravať emisie, únik alebo straty počas 20 rokov.

Hlavným cieľom súčasného návrhu smernice je poskytnúť odpoveď na ďalšie dve otázky, t. j. stanoviť harmonizované normy kvality životného prostredia a navrhnúť ďalšie kontrolné opatrenia.

Komisia zahájila prípravu tohoto návrhu v roku 2001 za extenzívnych a intenzívnych konzultácií. Hlavnou formou konzultácií boli pravidelné výmeny s odborným poradným fórom zástupcov členských štátov a iných krajín (Nórsko, Bulharsko a Rumunsko), priemyselných záujmových združení a mimovládnych organizácií. Ďalej, návrh EQS bol preskúmaný Vedeckým výborom pre toxicitu, ekotoxicitu a životné prostredie (SCTEE). Nakoniec, od júna do septembra 2004 prebiehali písomné konzultácie o návrhu smernice.

Súčasťou procesu vypracovania sú dve štúdie, ktoré tvoria základ hodnotenia vplyvu.[15] V rámci hodnotenia vplyvu sa posudzovali tri hlavné alternatívy a mnohé podalternatívy:

Alternatíva 1 Nepredložiť návrh vôbec, a tak ponechať reguláciu len na členských štátoch.

---

a členskými štátmi bol nejasný. Niektoré z týchto otázok by sa dali zvládnuť vykonávacím usmernením, ktoré však nebolo poskytnuté včas.

14 Pozri poznámky pod čiarou 1 a 2.

15 SEK(2006)947

Alternatíva 2 Predložiť iba návrh o harmonizovaných EQS a prenechať špecifikovanie ďalších kontrolných opatrení členským štátom.

Alternatíva 3 Navrhnúť na úrovni Spoločenstva tak EQS, ako aj ďalšie opatrenia týkajúce sa kontroly emisií.

Tieto boli následne prediskutované podrobnejšie.

2.1. Normy kvality životného prostredia

Normami kvality životného prostredia (EQS) sú koncentrácie znečisťujúcich látok, ktoré sa nesmú prekročiť, aby sa zabezpečila ochrana ľudského zdravia a životného prostredia. V kontexte rámcovej smernice o vode, normy kvality životného prostredia (EQS) vymedzujú environmentálny cieľ „dobrého chemického štatútu povrchových vôd“ a tým predstavujú kritériá hodnotenia skutočnosti, či sú členské štáty v súlade (pozri článok 2 ods. 24).

Niektoré normy kvality životného prostredia (EQS) boli stanovené v minulosti na úrovni Spoločenstva (pozri oddiel 1.3). Ďalej, väčšina členských štátov ustanovila obsiahly súbor noriem kvality životného prostredia (EQS) na národnej, regionálnej úrovni alebo na úrovni povodia riek. V súčasnosti sa národné normy kvality v rámci EÚ pre prioritné látky podstatne líšia. Toto má za následok rôznu úroveň ochrany a rôzne podmienky pre užívateľov vody (napr. priemysel) v rôznych členských štátoch.

Starosťou Komisie sú také prioritné látky, ktoré sú z definície záležitosťou celej EÚ, zavedením noriem kvality životného prostredia (EQS) sa musí zabezpečiť, aby implementácia smernice bola konzistentná so záväzkami právneho znenia, a aby bola porovnateľná medzi jednotlivými členskými štátmi. Ďalej je potrebné mať harmonizovaný základ pre posudzovanie, a to najmä pre medzinárodné povodia. Okrem toho, pri stanovovaní noriem životného prostredia (EQS) je potrebné brať do úvahy ostatné dôležité oblasti politiky, ako sú chemikálie alebo pesticídy, a zabezpečiť konzistentné posúdenia rizík.

Najlepším spôsobom dosiahnutia tohto cieľa je harmonizovať normy kvality životného prostredia (EQS) pre prioritné látky na úrovni Spoločenstva, tým pádom bola alternatíva 1- žiadny návrh- vyradená.

2.2. Opatrenia na kontrolu znečistenia

Okrem noriem kvality životného prostredia (EQS) rámcová smernica o vode (WFD) vyžaduje zo strany Komisie predložiť kontrolné opatrenia s platnosťou pre celé Spoločenstvo, s cieľom znížiť znečistenie prioritnými látkami, alebo postupne odbúravať emisie, úniky a straty prioritných nebezpečných látok. Je k dispozícii celý rad nástrojov od kontrol výrobku (napr. obmedzenie predaja a používania), po kontroly procesu (napr. najlepšie dostupné technológie, medzné hodnoty emisií) a ekonomické nástroje (napr. dane z pesticídov).

Už pred platnosťou rámcovej smernice o vode (WFD) existovali platné právne predpisy Spoločenstva, ktoré sú nápomocné pri dosahovaní cieľov rámcovej smernice o vode (WFD). Významným príspevkom sú najmä politiky v oblasti

chemikálií (vrátane pesticídov a a biocídov) a priemyselného znečisťovania. Okrem toho Komisia od roku 2000 predložila celý rad návrhov a rozhodnutí, ktoré predstavujú opatrenia na kontrolu znečistenia jednotlivé prioritné látky v súlade s článkom 16 ods. 6 rámcovej smernice o vode (WFD)[16]. Okrem toho súčasné preverenie právnych predpisov o chemikáliách bude významných príspevkom na dosiahnutie cieľov rámcovej smernice o vode (WFD)[17]. Všetky tieto časti právnych predpisov EÚ a politiky sú prezentované podrobnejšie v hodnotení vplyvu.

Väčšina z týchto častí právnych predpisov sa ešte úplne neimplementovala. Preto nie je možné posúdiť, či budú ciele rámcovej smernice o vode (WFD) splnené implementáciou týchto politík, alebo či ešte existuje medzera, ktorá si zasluhuje podniknúť kroky zo strany Spoločenstva.

Táto výzva bola taktiež uznaná v priebehu analýzy spoločensko-ekonomických vplyvov rôznych alternatív. V rámci alternatívy 3 bol predložený celý rad predpokladov, s cieľom definovať konkrétne opatrenia pre celú EÚ (vrátane medzných hodnôt emisií) pre najviac postihnuté priemyselné odvetvia, a to chemikálie (najmä chlór a pesticídy), železo a oceľ, neželezné kovy, konverzia PVC a rafinérie. Pokiaľ ide o túto alternatívu, štúdia odhadla vysoké náklady (podrobné údaje pozri v hodnotení vplyvu). Taktiež odhalila potenciálne vplyvy na zamestnanosť. Vychádzajúc z dostupných údajov, bola by nákladovo efektívnejšie, flexibilnejšie a proporcionálnejšie ponechať zavedenie ďalších opatrení (vrátane medzných hodnôt emisií) na členské štáty. Následne bola alternatíva 3 vzhľadom na neprimerané náklady vylúčená.

Na záver, Komisia je presvedčená, že súčasný súhrn legislatívnych nástrojov Spoločenstva by mal vo väčšine prípadov umožniť dosiahnutie cieľov rámcovej smernice o vode (WFD). Hodnotenie vplyvu zároveň ukazuje, že nákladovo najefektívnejším a najprimeranejším prístupom, pokiaľ ide o prioritné látky, je stanoviť jasné a harmonizované normy a umožniť členským štátom maximum flexibility, pokiaľ ide o dosiahnutie týchto cieľov. Ak členské štáty predložia dostatočný dôkaz o tom, že sú potrebné ďalšie opatrenia na úrovni Spoločenstva v rámci súčasných nástrojov, existujú rôzne mechanizmy, ktoré im umožňujú predložiť túto záležitosť Komisii ako základ pre diskusiu.

2.3. Vplyvy návrhu

Štúdia vplyvov sa zamerala na spoločensko-ekonomické náklady vybranej alternatívy politiky, t. j. alternatívu 2. Odhadované náklady predstavovali približne 700 miliónov EUR ročne, boli teda podstatne nižšie ako pri alternatíve 3. Hodnotenie vplyvov jasne demonštrovalo, že alternatíva 2, stanovenie harmonizovaných noriem kvality životného prostredia (EQS) na úrovni EÚ, je najlepšou politickou alternatívou.

---

16 Napríklad, rozhodnutia o nezačlenení určitých pesticídov do prílohy I smernice 91/414/EHS (pozri rozhodnutie 2004/247/ES pre simazín, 2004/248/ES pre atrazín) alebo návrh smernice o banskom odpade (KOM (2003) 319, konečné znenie) alebo návrhy na obmedzenie predaja a používania v súlade so smernicou 76/769/EHS (napr. pre pentachlorodifenyléter alebo trichlórobenzény) alebo stratégia ortuti (KOM (2005) 20, konečné znenie) alebo nariadenie POP č. (EHS) 850/2004.

17 Návrh REACH (KOM (2003) 644, konečné znenie).

Na základe tejto štúdie sa vykonali ďalšie hodnotenia. V prvom rade z odhadov súčasnej úrovne zhody s navrhovanými normami kvality životného prostredia (EQS) vyplýva, že sú vyššie, ako sa očakávalo v nákladovej štúdii. Pokiaľ ide o organické látky, zhoda by bola vo väčšine prípadov nad 75 %, a pokiaľ ide o kovy, od 50 % do 80 %. Existuje však medzera v údajoch zapríčinená nedostatkom výsledkov monitorovania, pokiaľ ide o EÚ-10 a o určité prioritné látky. Pokiaľ ide o nikel, olovo a niektoré organické látky, úrovne zhody boli nižšie ako úrovne, ktoré sa už uviedli.

V snahe zdokonaliť výbery prístupov pri stanovovaní harmonizovaných noriem kvality životného prostredia (EQS) sa posúdili mnohé subalternatívy. Čo je najdôležitejšie, prijalo sa rozhodnutie, že preklenovacia zásada by predstavovala prepojenie s posúdeniami rizík vykonávanými podľa iných právnych predpisov EÚ s cieľom zabezpečiť konzistentnosť medzi rôznymi oblasťami politiky. Niektoré z týchto posúdení rizík ešte prebiehajú, pokiaľ ide o nikel a najmä olovo, je ťažké predpokladať, kedy sa ukončia. Komisia je z tohto dôvodu zaviazaná zmeniť a doplniť svoje normy kvality životného prostredia (EQS), ak sa v nich dokážu podstatné rozdiely medzi konečnými zneniami posúdenia rizika a súčasným návrhom.

Ostatné čiastočné alternatívy zahŕňajú úvahy o prístupoch k stanovovaniu noriem kvality životného prostredia (EQS) pre sedimenty, biotu (živočíšny a rastlinný život určitej oblasti), kovy a pre chránené oblasti pokiaľ ide o odber pitnej vody. Prebehli taktiež diskusie o aspektoch analýzy a monitorovania v súvislosti so zhodou. Voľby subalternatívy boli spravidla vykonané s cieľom minimalizovať vplyv návrhu zachovaním vysokej úrovne ochrany životného prostredia.

V konečnom dôsledku odborné preskúmanie noriem ochrany životného prostredia (EQS) zo strany SCTEE a na základe písomných konzultácií o návrhoch návrhov pomohli návrh zracionalizovať, napríklad vyňatím niektorých záväzných cieľov, pokiaľ ide o emisné kontroly. Okrem toho, navrhované normy ochrany životného prostredia (EQS) niekoľkých prioritných látok boli aktualizované na základe nových údajov a pripomienok zo strany SCTEE. Vo väčšine prípadov (napr. nikel, olovo, ortuť, nonylfenol a polycyklické aromatické uhľovodíky) vedecký prieskum viedol k menej prísnym normám ochrany životného prostredia (EQS).

Tieto úpravy by mali zvýšiť súčasné úrovne zhody a znížiť ekonomické vplyvy návrhu.

2.4. Výhody návrhu

Hodnotenie vplyvu sa zameriava taktiež na navrhované kroky, pokiaľ ide o ich výhody, či už priame ekonomické výhody alebo neužívateľské výhody. Rovnako ako v prípade iných posudzovaní vplyvu nie je možné v tomto štádiu výhody kvantifikovať a vyjadriť ich ako globálny údaj. Priame ekonomické výhody zahŕňajú napríklad zníženie nákladov na úpravu pitnej vody a menšie usadzovanie kontaminovaného sedimentu, kde by úspory na nákladoch mohli potenciálne dosiahnuť 100 - 400 miliónov EUR ročne. Neočakáva sa však, že tento návrh využije tento potenciál v plnej miere, keďže určitá úprava pitnej vody zameraná na odstránenie prioritných látok môže byť aj po úplnej implementácii návrhu stále potrebná.

Okrem toho, očakáva sa taktiež prínos pre sektor rybného hospodárstva a lastúrnikov a zvýšené možnosti pre priemyselné odvetvia, ktoré poskytujú čistejšie technológie. Taktiež by mal existovať celý rad iných ekologických a spoločenských výhod, ako je ochrana a prehĺbenie biodiverzity, znížené vystavenie kúpajúcich sa a surfistov, čistejšie sedimenty, nižšia akumulácia v potravinovom reťazci, napr. napájaním dobytka a zveri z riek a jazier.

Na záver, návrh by mal podstatne znížiť administratívne zaťaženie. Vďaka harmonizovaným normám ochrany životného prostredia (EQS) nemusia všetky členské štáty realizovať podobné prípravné práce, aby dospeli k správnym vedeckým normám. Návrhom sa taktiež racionalizujú a zjednodušujú povinnosti týkajúce sa monitorovania a podávania hlásení zrušením piatich existujúcich smerníc.

3. CIEĽOVÉ OPATRENIA O PRIORITNÝCH LÁTKACH PODĽA EXISTUJÚCICH OBLASTÍ POLITIKY

Ako sa už uviedlo, navrhovaná smernica nezahŕňa ďalšie opatrenia na kontrolu emisií. Komisia sa domnieva, že existuje veľké množstvo právnych nástrojov, ktoré členské štáty môžu používať s cieľom dosiahnuť ciele rámcovej smernice o vode (WFD), pokiaľ ide o prioritné látky. V snahe naďalej zlepšovať zameranie a účinnosť príslušných právnych predpisov EÚ na účely rámcovej smernice o vode (WFD) Komisia však navrhuje množstvo konkrétnych krokov.

Krok 1: Meniace a doplňujúce smernice

V rokoch 2006 - 2007 sa musí preskúmať, zmeniť a doplniť celý rad smerníc, najmä smernice 96/61/ES a 91/414/EHS. Komisia zamýšľa využiť tieto prieskumy, s cieľom posúdiť, či sa tieto nástroje dajú ešte ďalej zefektívňovať pri prevencii a kontrole znečistenia spôsobeného prioritnými látkami. Pokiaľ ide o smernicu IPPC, zahŕňa okrem iného výslovný odkaz na prioritné látky v schvaľovacích konaniach. Pokiaľ ide o smernicu o pesticídoch, medzi prvky, ktoré treba posilniť, patrí okrem iného zváženie rizík pre morské prostredie. Okrem toho pokračuje úsilie o vypracovanie vzorov pre vystavenia na úrovni povodia s cieľom zohľadniť iné riziká, ako sú riziká ovplyvňujúce odber pitnej vody. Takéto modely by sa potom použili v budúcnosti v procese vyhodnocovania rizík.

Krok 2: Prehlbovanie implementácie a vykonávania

Už podľa existujúceho práva Spoločenstva, členské štáty buď *môžu* alebo *musia* kontrolovať emisie, úniky a straty prioritných látok, hoci nanešťastie neexistuje žiadne konzistentné a porovnateľné uplatňovanie týchto ustanovení. Napríklad normy kvality životného prostredia (EQS) mohli a mali byť stanovené pre znečisťujúce látky podľa smernice 76/464/EHS. Ak sa tieto normy kvality pravidelne prekračujú, členské štáty môžu prijať celý rad opatrení podľa rôznych politík, vrátane smernice 91/414/EHS (napr. preskúmanie oprávnenia) alebo smernice 96/61/ES (napr. preskúmanie povolení) v závislosti na dôvodoch takéhoto prekračovania. Zatiaľ čo obmedzenia týkajúce sa výroby, uvádzania na trh a používania určitých nebezpečných látok boli regulované na európskej úrovni, a takáto regulácia by mala pokračovať aj v budúcnosti, členské štáty môžu taktiež, za určitých prísnych

podmienok uvedených v Zmluve, zaviesť národné ustanovenia s cieľom obmedziť predaj a používanie kvôli nebezpečenstvu pre vodné prostredie[18].

V snahe zlepšiť implementáciu a vykonávanie platných právnych predpisov EÚ Komisia zabezpečí výmenu informácií medzi Komisiou a členskými štátmi v kontexte spoločnej stratégie implementácie rámcovej smernice o vode (WFD) s cieľom poskytovať informácie a stanoviská o existujúcich možnostiach a poskytovať „príbehy úspechu“ a „osvedčené postupy“.

[18] Pozri napríklad rozhodnutie Komisie 2002/884/ES z 31. októbra 2002 (Ú. v. ES L 308, 9.11.2002, s. 30).

Krok 3: Ustanovovanie postupov pre členské štáty na predkladanie dôkazu o krokoch Spoločenstva

Komisia stanoví jasné a transparentné postupy, aby členským štátom poskytla racionalizovaný a cielený rámec zameraný na poskytovanie dôležitých informácií o prioritných látkach pri prijímaní rozhodnutí Spoločenstvom. Takéto postupy by sa mohli zakladať na článku 12 rámcovej smernice o vode (WFD) a špecifikovať harmonogram, proces a formu predkladania dôkazov príslušným výborom alebo rozhodovacím orgánom na základe uvedeného nástroja.

Krok 4: Zlepšovanie dostupnosti informácií

Medzeru v znalostiach, ktorá sa už uviedla, bude potrebné v budúcnosti vyplniť. Implementácia Európskeho registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok[19]určite pomôže. Okrem informácií o únikoch, emisiách a stratách Komisia sa bude snažiť prehlbovať informácie na tému prioritných látok, najmä na tému kvality životného prostredia, o trendoch a uvoľňovaniach a trasách vo vodnom prostredí. Za týmto účelom Komisia spolu s EEA, JRC a ESTAT už vypracúva spoločný „Systém informácií o vode pre Európu“ (WISE).[20]

4. ZÁVER

Rámcovou smernicou o vode spolu so súčasným návrhom Komisie smernice o normách kvality životného prostredia pre oblasť vodnej politiky sa stanovujú jasné, ambiciózne a trvalo udržateľné ciele pre prioritné látky v povrchových vodách. Tieto ciele sa zameriavajú na vysokú úroveň ochrany vodného prostredia a ľudského zdravia, pokiaľ ide o vystavenie koncentráciám týchto chemikálií vo vode. Okrem toho zlepšujú porovnateľnosť podmienok pre priemyselné odvetvia na vnútornom trhu.

S cieľom zabezpečiť nákladovo najviac efektívnu a primeranú úroveň a kombináciu opatrení na dosiahnutie týchto cieľov Komisia je presvedčená, že členským štátom by sa mala umožniť maximálna flexibilita v zmysle zásady subsidiarity. Nenavrhuje teda konkrétne a ďalšie opatrenia vo svojej smernici, ale namiesto toho sa zameriava na využitie širokej palety existujúcich nástrojov Spoločenstva a prehĺbenie ich účinnosti, ako sa uvádza v tomto oznámení.

Súčasné právne predpisy EÚ, ak by sa uplatňovali v celom svojom rozsahu, poskytujú pevnú sieť interaktívnych politík s cieľom zaoberať sa týmto viac dimenzionálnym a zložitým problémom. Prehlbovaním našich vedomostí o zaťažení životného prostredia, štatúte a vplyvoch budeme nevyhnutne v rámci tejto komplexnej siete identifikovať oblasti, ktoré sa dajú zlepšiť, a nedbanlivosti, ktoré sa dajú napraviť.

---

19 Nariadenie (ES) č. 166/2006 (Ú. v. EÚ L 33, 4.2.2006, s. 1).

20 Pozri koncept WISE http://europa.eu.int/comm/environment/water/water-framework/transposition.html.